

La Càtedra AgroBank de la UCLM premia un Treball de Fi de Màster sobre l'efecte de les polítiques públiques d'ocupació en el medi rural

- **La professora d'educació secundària Maria Auxiliadora Moyano García ha guanyat la segona edició del premi al millor TFM "Projectant el teu futur"**
- **S'ha concedit un accèssit a Yaiza Martínez Cifo, que revisa el marc normatiu i les polítiques d'igualtat de gènere per a les dones rurals de Castella-la Manxa**
- **La Càtedra AgroBank reconeix la recerca d'excel·lència que estan desenvolupant els joves espanyols per al desenvolupament del món rural i promou la transferència de coneixement en el sector**

27 d'abril de 2026

La infermera i professora cordovesa Maria Auxiliadora Moyano García és la guanyadora del Premi al millor TFM que atorga la Càtedra AgroBank "Dona, empresa i món rural" de la UCLM, dotat amb 3.000 euros. El jurat ha escollit el seu treball sobre l'efecte de les polítiques públiques d'ocupació en el medi rural com el millor d'aquesta segona edició del Premi. A més, s'ha concedit un accèssit, dotat amb 1.000 euros, a Yaiza Martínez Cifo, funcionària de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural de la Junta de Castella-la Manxa, que va cursar el doble grau en Dret i Economia a la Universitat de Castella-la Manxa.

Amb la convocatòria d'aquests premis al millor TFM es busca reconèixer l'excel·lència acadèmica en treballs de qualitat que poden suposar un avenç per al món rural, vinculats amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i amb una atenció especial a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes. El jurat ha valorat especialment l'originalitat, el rigor tècnic i metodològic, així com l'impacte socioeconòmic i per a la sostenibilitat que pot representar la recerca realitzada. Han pogut concórrer al premi persones de qualsevol nacionalitat que hagin cursat un màster universitari (oficial) o un màster de formació permanent i hagin defensat el seu TFM en qualsevol de les universitats espanyoles durant el curs acadèmic 2024-2025, i que hagin obtingut una qualificació mínima de 9,0 sobre 10. A la convocatòria d'enguany s'han presentat un total de 14 candidatures de tot l'Estat.

El lliurament del premi al millor Treball de Fi de Màster de la Càtedra AgroBank-UCLM i de l'accèssit ha tingut lloc durant la sessió inicial de la 4a edició del programa de mentoria que AgroBank duu a terme amb el Ministeri d'Agricultura.

La Càtedra AgroBank "Dona, Empresa i Món Rural" de la UCLM va ser creada per CaixaBank el 2022 amb l'objectiu de convertir-se en un fòrum de recerca en l'àmbit dels estudis de gènere, l'ecosistema rural i el desenvolupament econòmic. A través de la realització de diferents activitats i de la tasca de divulgació, la Càtedra pretén potenciar el paper de les dones en la societat, especialment en l'àmbit rural, i contribuir a combatre el despoblament. A més de desenvolupar activitats de recerca en temes de gènere i món rural, en el marc de la Càtedra s'organitzen espais d'intercanvi d'experiències i se celebren esdeveniments de sensibilització adreçats a les dones rurals i al públic universitari.

L'impacte de les polítiques d'ocupació en el medi rural

L'objectiu principal del treball guanyador és analitzar l'empoderament i l'ocupabilitat de la dona a través de l'impacte dels programes d'inserció sociolaboral a la comarca de Los Pedroches. En primer lloc, es duu a terme una anàlisi de la situació sociolaboral de les dones a la comarca, analitzant la bretxa de gènere per sectors i tipus de contractes. A continuació, s'estudia, mitjançant models matemàtics, l'eficiència tècnica i la productivitat dels municipis per transformar l'atur femení en inserció laboral real durant el període 2011-2024.

En l'anàlisi del mercat laboral es constata una forta feminització de l'atur (una taxa d'atur femenina superior a la masculina, especialment entre les dones joves) i una bretxa en la qualitat de l'ocupació (la contractació indefinida és majoritàriament masculina, cosa que suposa una estabilitat més gran davant les dones, sobrerrepresentades en la contractació temporal). El sector agrari i ramader, motor de la comarca, està fortament masculinitzat (titularitat i contractació formal) i les dones es concentren en sectors de menor valor afegit o en serveis bàsics.

En l'estudi d'eficiència es classifiquen els municipis segons la seva capacitat per gestionar els programes d'inserció. Els municipis mitjans tenen una capacitat més gran per convertir els recursos (polítiques actives) en outputs (contractes indefinits i en sectors diversificats com la indústria i els serveis) gràcies al seu teixit empresarial més dens, tot i que la bretxa de gènere persisteix, sobretot, en els contractes indefinits. En canvi, en els municipis petits, l'eficiència dels programes d'inserció és menor, ja que hi ha una forta dependència dels plans d'ocupació temporal (ajuntaments) i del sector agrari estacional.

El treball conclou que la desigualtat de gènere a la comarca de Los Pedroches és estructural i persistent. Tot i que els programes d'inserció sociolaboral esmorteixen l'atur, no estan aconseguint corregir la bretxa en la qualitat de l'ocupació (indefinida vs. temporal). A més,

cal diferenciar segons la mida del municipi, ja que l'eficiència en la inserció sociolaboral és significativament més gran en municipis mitjans amb una economia diversificada, mentre que en els municipis petits els programes d'ocupació funcionen sovint com a mesures paliatives de caràcter temporal, sense generar un empoderament econòmic real de les dones a llarg termini. També s'evidencia una fuga de talent femení entre les dones joves de la comarca, ja que, tot i tenir de mitjana un nivell educatiu més alt que el dels homes, el mercat laboral local no ofereix llocs de treball d'acord amb la seva qualificació.

Les polítiques dissenyades a escala regional o estatal sovint no tenen en compte les microrealitats dels pobles més petits, on no existeix un teixit empresarial suficient per absorbir les treballadores després de les pràctiques. A més, hi ha barreres estructurals com la manca de serveis de conciliació (llars d'infants, transport) i la bretxa digital que limiten que les dones puguin aprofitar aquests programes, especialment aquelles amb càrregues familiars. Es defensa la necessitat de transitar de polítiques assistencials a polítiques de desenvolupament productiu, amb un impuls de l'emprenedoria femenina i digital per superar l'aïllament geogràfic, i amb un disseny d'inserció "a mida" per als municipis petits, vinculant-los a nínxols d'ocupació emergents (turisme sostenible, cures, agroindústria de transformació).

Les polítiques d'igualtat en el medi rural

L'accèssit s'ha concedit a un Treball de Fi de Màster que té com a objecte d'estudi l'anàlisi del marc normatiu i de les polítiques públiques adreçades a les dones rurals, amb una atenció especial a l'àmbit autonòmic de Castella-la Manxa. A causa de les condicions estructurals del medi rural i de les desigualtats estructurals per raó de gènere, les dones veuen condicionada la seva decisió de permanència o abandonament del territori, cosa que les situa en una posició central per a qualsevol estratègia de desenvolupament territorial. Els objectius secundaris del treball són, en primer lloc, avaluar l'eficàcia real de les polítiques públiques d'igualtat adreçades a les dones rurals a Castella-la Manxa, atenent al seu disseny normatiu i a la seva implementació administrativa; i, en segon lloc, identificar les mancances persistents del model actual i sistematitzar propostes de millora orientades a reforçar l'impacte d'aquestes polítiques.

L'estudi revela assoliments significatius, però també desafiaments estructurals en la situació de les dones rurals a Castella-la Manxa. Entre els primers, destaca la implantació progressiva de la titularitat compartida de les explotacions agràries, un augment significatiu de la presència femenina en els òrgans de direcció dels Grups de Desenvolupament Rural, una evolució positiva de la participació de les dones en la base social de les cooperatives agroalimentàries, un increment d'iniciatives liderades per dones i una millora de l'estabilitat laboral femenina. Entre els desafiaments persistents sobresurten l'existència de sostres de vidre en els espais de decisió (p. ex., presidències de cooperatives agràries), la complexitat

administrativa dels procediments d'accés a ajuts i recursos públics i la insuficiència de dades i indicadors desagregats per sexe i territori per dur a terme una avaluació precisa de l'impacte de les polítiques.

El treball també recull propostes de millora orientades a potenciar l'eficàcia del marc normatiu i de les polítiques públiques d'igualtat existents. Entre aquestes, es planteja la conveniència d'actualitzar l'Estatut de les Dones Rurals, una simplificació administrativa, la creació d'un observatori autonòmic d'igualtat, la representació paritària en els òrgans de decisió sobre desenvolupament rural i despoblament, o la replicació de bones pràctiques en matèria de conciliació i serveis de proximitat. Per tancar la bretxa existent entre el disseny de les polítiques públiques i la seva aplicació real, cal integrar de manera sistemàtica la mirada territorial i la transversalitat de gènere en tot el cicle de les polítiques públiques, ja que el tractament aïllat d'una o altra dimensió és insuficient per donar resposta a la realitat de les dones rurals.

AgroBank, compromís financer, social i d'innovació amb el sector agro

AgroBank, la línia de negoci agro de CaixaBank, és la primera entitat financera del sector agroalimentari a Espanya per presència d'oficines i quota de mercat. Dona servei a 500.000 clients, de manera que més d'un de cada dos agricultors i ramaders de l'Estat és client d'AgroBank. La seva proposta de valor suposa un compromís amb el món rural des dels punts de vista financer, social i d'innovació, articulats a través de tres eixos.

En l'eix financer, l'aposta d'AgroBank pel sector agroalimentari ha suposat que el 2024 facilités al conjunt de la cadena agroalimentària més de 33.500 milions d'euros en finançament. La línia de negoci de CaixaBank especialitzada en el sector agroalimentari compta amb 1.140 oficines i gestors especialitzats distribuïts arreu de l'Estat, amb presència a totes les províncies, especialment en municipis rurals.

En l'eix social, i en línia amb el seu compromís amb el món rural, AgroBank està profundament implicada a ajudar a superar alguns dels principals reptes a què s'enfronta el sector. Per afrontar el necessari relleu generacional, AgroBank ha posat en marxa la iniciativa 'Impulso Agro' juntament amb el Basque Culinary Center, adreçada a visibilitzar joves que, a través del seu treball i dels seus projectes, contribueixen a la transformació del sector agroalimentari espanyol.

De la mateixa manera, AgroBank mostra el seu suport a la diversitat i al paper de la dona rural a través de diferents iniciatives, entre les quals destaquen el programa de mentoria 'Crecemos Juntas', en col·laboració amb el Ministeri d'Agricultura, o la Càtedra 'Dona, Empresa i Món Rural' amb la Universitat de Castella-la Manxa (UCLM). Així mateix, l'entitat compta amb la Càtedra AgroBank de la Universitat de Lleida. Des d'ambdues càtedres,

impulsa i dona suport a la recerca i a la transferència de coneixement entre els ecosistemes acadèmic i empresarial.

Finalment, destaca un eix d'innovació i sostenibilitat amb el qual ajudar a impulsar la transformació del sector. En aquest sentit, AgroBank ha llançat una nova edició d'“AgroBank Tech Digital INNOvation”, el programa d'acceleració de start-ups més gran per al sector agroalimentari. Amb aquesta iniciativa, l'entitat es posiciona com el principal referent en l'oferta de solucions tecnològiques per al sector.

Per donar suport a tota aquesta proposta de valor, l'entitat ha llançat AgroBank HUB, una plataforma digital per a clients i no clients que té com a objectiu contribuir a la transformació del camp espanyol, impulsar la innovació, la sostenibilitat i reforçar la comunicació entre els diferents agents del sector.